

Mr. Johan Gerard Anton (Hans) Janssen (1935–2019)

Burgemeester van Eygelshoven (1969–1975)

Hans Janssen werd op 11 januari 1935 geboren in Heerlen, als zoon van Mr. Fons Janssen en Nel Westen. Hans was de tweede in het gezin met uiteindelijk vijf zonen. Zijn vader, afkomstig uit Schinnen, was werkzaam geweest als Oost-Indisch rechterlijk ambtenaar. Toen Hans geboren werd was het echtpaar Janssen inmiddels weer terug in Nederland. Vader werd burgemeester van Nieuwenhagen en vervolgens van Venray, waar Hans opgroeide. Na zijn rechtenstudie in Nijmegen, succesvol afgesloten in 1961, begon Hans Janssen een carrière in de publieke sector, eerst bij het ministerie van Economische Zaken, later bij de sociale dienst van Eindhoven. Binnen de KVP werd hij als progressieve stem opgemerkt: in 1968 werd hij landelijk penningmeester van de partij. Een jaar later, op 1 februari 1969, werd hij benoemd tot burgemeester van Eygelshoven – pas 34 jaar oud. Hij was de opvolger van Mr. H.Boijens (burgemeester 1934-1941 en 1944-1969). Janssen vestigde zich met zijn toenmalige echtgenote aan de Molenweg 9. Na de scheiding in 1973 zou Janssen zijn intrek nemen in het huis, ontworpen door architect Boosten, aan de Hoofdstraat 125.

De jonge burgemeester trof een vergrijzend, worstelend dorp in het hart van de Oostelijke Mijnstreek. De mijnen sloten, jongeren trokken weg, de werkloosheid groeide. Raadsleden en wethouders stonden op voet van oorlog met elkaar. Maar Janssen kwam met jeugdige energie en optimisme.

Onder zijn bestuur kreeg het dorp kleur. Denk aan de sportaccommodatie aan de Anselderlaan (1971), de uitbreiding van het Waubacherveld en de vele woningsaneringen in de wijken. In 1973 werd het nieuwe schoolgebouw geopend aan de Anselderlaan, een samenvoeging van drie scholen in één gebouw: de Mariaschool, de Catharinaschool en de kleuterschool Angela. Maar het symbool bij uitstek van vernieuwing, dat was het Socio-project, een kleurrijk, multifunctioneel gebouw van architect Laurens Bisscheroux.

Janssen zette zich met hart en ziel in voor de realisering van dit grote project. Hoewel het in de media en de publieke opinie vaak in verband werd gebracht met de latere financiële problemen van de gemeente, benadrukte Janssen:

“De mare die de ronde doet dat Eygelshoven financieel kapot is gegaan aan de realisering van dat sociocomplex, is per se niet waar. De gemeente draagt alleen het risico dat ze de nadelige exploitatiesaldi moet zuiveren. Voor de rest staat de Sport- en Cultuurstichting Eygelshoven, die het complex in beheer heeft, borg.”

Janssen was een bestuurder met lef én verbeelding. “Wat mr. Janssen voor ons in zes jaar heeft gedaan, grenst aan het ongelooflijke” (aldus W.Leschot). Maar in 1974 bleek er een begrotingstekort van zes ton. De burgemeester zou de begroting enkele malen kunstmatig sluitend hebben laten maken. De minister van Binnenlandse Zaken besloot daarop zijn ambtsperiode niet te verlengen – een zeer uitzonderlijke stap (sinds de oorlog werd in

slechts vier gevallen de ambtsperiode van een burgemeester niet verlengd). Zowel de minister als de commissaris benadrukten dat er geen sprake was van fraude of persoonlijke bevoordeling. De fouten lagen in het politieke en bestuurlijke domein, niet in het strafrechtelijke.

Veel inwoners van Eygelshoven konden de beslissing moeilijk begrijpen. Binnen dagen ontstond een actiecomité: “Janssen moet blijven.” Er werd massaal sympathie betuigd. Honderden handtekeningen werden verzameld. Sommigen vermoedden dat er meer meespeelde dan alleen begrotingscijfers. Janssen was inmiddels gescheiden en woonde samen met zijn partner Lambert – iets wat in de jaren zeventig nog zeer beladen was. Daarmee was hij feitelijk de eerste burgemeester in Nederland die samenleefde met iemand van hetzelfde geslacht. In NRC Handelsblad van 25 januari 1975 werd het openlijk benoemd: “Janssen is gescheiden en leeft met een vriend samen.” Janssen zelf: “de minister beschikte ook over gegevens omtrent mijn privé-persoon. Met name mijn vrijgezellenstatus na mijn echtscheiding legde kennelijk ook nogal gewicht in de schaal. Die vrijgezellenstatus stuit op weerstanden.”

Officieel werd deze persoonlijke situatie nooit als motief voor het niet verlengen van zijn ambtstermijn erkend. Maar op straat klonk iets anders: “Ik weet niet beter dan dat het wel degelijk een rol heeft gespeeld,” zei een dorpsbewoner jaren later. “Tenminste, dat vertelde mijn vader vaker. Dat er een vuil spel is gespeeld. Vanuit de top van de KVP, en door veel ‘gesjwiespel’ in het dorp.”

In de Anselbode van 2 februari 1975 staat de volgende tekst (enkele citaten hieruit): “Ik heb als uw burgemeester in de afgelopen zes jaren met veel plezier en hard mogen werken, waarbij mij enkel en alleen het belang van de Eygelshovense gemeenschap voor ogen heeft gestaan. ...

Ik ben mij ervan bewust dat bij het vele werk dat is verzet, ongetwijfeld fouten zijn gemaakt. Voor zover door deze fouten personen te kort zijn gedaan of niet correct zijn behandeld, bied ik u hiervoor mijn oprechte verontschuldigingen aan. ...

U zult zich kunnen voorstellen dat ik, gezien de omstandigheden, prijs stel op een geruisloos afscheid. Er zal dan ook geen afscheidsreceptie worden gehouden, enerzijds daar ik vooralsnog in Eygelshoven zal blijven wonen, en anderzijds omdat ook de mijnwerkers en andere werkloos geworden werknemers geen receptie houden of krijgen aangeboden. Nogmaals, dank aan U allen.” — Joh. G.A. Janssen

In de herinnering van velen bleef Hans Janssen een burgemeester die er écht toe deed. Feit is dat Eygelshoven in zes jaar een ander gezicht heeft gekregen.

Na zijn vertrek nam de burgemeester van Bocholtz, J. Persoon, het burgemeesterschap waar tot aan de opheffing van Eygelshoven als zelfstandige gemeente in 1982.

Janssen bleef nog enige tijd in Eygelshoven wonen en keerde terug naar zijn juridische wortels. Hij werkte als advocaat, eerst met een kantoor in Eygelshoven en later in Schaesberg

(Streeperstraat 51). Janssen bleef maatschappelijk betrokken, onder andere door het op zich nemen van het voorzitterschap van de Stichting maatschappelijk werk en gezinszorg "Oude Mijnstreek Oost" en van de Limburgse Immigratie Stichting ter behartiging van het welzijn van mediterrane en Surinaanse immigranten.

Janssen woonde enkele jaren in Maastricht en verhuisde daarna naar Luik.

In de jaren negentig vertrok hij naar Indonesië, het land waar zijn vader lang geleden werkte. Daar overleed hij op 1 mei 2019, in zijn woonplaats Seminyak op Bali – ver van het dorp waar hij ooit met visie en vuur voor streed.

In Dagblad De Limburger stond op 15 mei 2019 een rouwadvertentie namens de Gemeente Kerkrade:

"Met verslagenheid hebben wij kennisgenomen van het overlijden van Mr J.G.A.M. (Hans) Janssen. De heer Janssen was van 1 februari 1969 tot 1 februari 1975 burgemeester van de toenmalige gemeente Eygelshoven."